

Molt més que 71 cançons. Anàlisi del Rock Català del segle XXI

Presentació

Cada un dels meus records va lligat a una cançó.

De ben petita, quan al cotxe sonaven Els Pets, amb els meus cosins cantàvem *Núria* i *Vine a la festa* a tot drap. *Trepitja fort* s'ha convertit en un dels lemes de la meua vida des de les colònies amb l'esplai. *Sexy* és una dosi de «bon rotllo» i optimisme que comparteixo amb les meves millors amigues. *Bon dia*, *Llença't*, *Camins*, *Que tinguem sort*, *Sense tu*, *Bicicletes*, *Quan tot s'enlaira*, *Cul...* són només algunes de les cançons que sempre m'han acompanyat.

Podríem dir que la música en català s'ha convertit en la banda sonora de la meua vida, i és que amb aquestes cançons no només he passat bones estones, sinó que, a mesura que m'he anat fent gran, he descobert que, de vegades, darrere una cançó hi ha molt més que una tornada enganxosa, perquè cada cançó amaga una història i cada lletra, un sentiment.

Molt més que 71 cançons. Anàlisi del Rock Català del segle XXI té com a objectiu principal l'anàlisi de les lletres de les millors cançons en català del segle XXI, amb la finalitat de caracteritzar les etapes del Rock Català, veure'n el seu origen i la seva evolució, comprendre el context social a través de les cançons i analitzar si la identitat catalana està relacionada amb el fet de cantar en català.

Metodologia

Aquest treball inicia la recerca definint el Rock Català i les seves etapes i es fa una tria de cançons, creades a partir de l'any 2000.

A l'hora de seleccionar les cançons, s'opta per basar-se en les guardonades pels Premis Enderrock dels darrers divuit anys, pertanyents als premis de votació popular de quatre categories: Millor cançó de Pop-Rock, Millor cançó d'autor, Millor cançó de Folk i Millor lletra de cançó en català. I s'hi afegeix una cinquena categoria: Cançons relacionades amb un context històric.

Les setanta-una cançons analitzades es classifiquen en sis temes, segons el contingut de les seves lletres: Companys de viatge, Amor, Quotidianitat, Indrets dels Països Catalans, Lluita i Festa.

Per poder aprofundir en l'anàlisi i conèixer els seus referents, el procés creatiu, la importància que té cantar en català per als grups, i les seves fonts, s'ha contactat amb gairebé quaranta grups de música de diferents estils a través de les xarxes socials. Xeic!, Roba Estesa, Senyor Oca, Icarians, Extracto de Lúpulo, Els Catarres, El Veïnat, Cesk Freixas, Canta la teva fe, Gertrudis, JokB, Or i Anna d'Ivori són els catorze grups que han respost l'entrevista que se'ls va fer arribar per correu electrònic. Un cop s'han rebut totes les respostes s'ha fet una síntesi de les entrevistes i s'han redactat les conclusions del treball.

El Rock Català

«Rock Català» és una etiqueta musical utilitzada per fer referència a aquelles formacions musicals que canten en català per al públic d'arreu dels Països Catalans.

Els primers grups van aparèixer cap als anys 70, perquè volien cantar en català els estils musicals populars considerats de moda i que, fins aleshores, només podien haver sentit en anglès.

La història del Rock Català s'inicia amb La Nova Cançó, un grup de joves que, amb la llengua catalana com a vehicle, van fer notar la seva posició antifranquista militant, democràtica i propera al catalanisme. El nucli inicial es va anomenar Els Setze Jutges, i va començar a actuar en públic el 1961. L'any 1969 van començar a emergir altres propostes que van ajudar a fer créixer el seguit de referents musicals en llengua catalana. Propostes aparegudes, d'una banda, gràcies a la tasca normalitzadora engegada pels pioners de la cançó catalana contemporània i, d'altra banda, a l'arribada d'influències estilístiques provinents, sobretot del mercat discogràfic anglosaxó com Bob Dylan, Pete Seeger o Joan Baez, que van quallar de manera simptomàtica en la creació de l'anomenat Grup de Folk. Paral·lelament, l'any 1969, amb l'aparició de La Trinca s'eixamplava el ventall temàtic i estilístic de la cançó feta en llengua catalana, i connectava amb un públic nou. Aquesta interrelació entre els hereus de la Nova Cançó i el sector més jove de l'audiència musical en llengua catalana va esdevenir ben visible en el festival de Ca-

---

---

net de Mar (1971). El 1987 va ser l'any d'inflexió per a l'emergent Rock Català, amb grups com Sopa de Cabra, Sangtraït, Els Pets o Sau. Però el rock català encara havia d'arribar al seu zenit l'any 1991, amb el concert que els quatre grups més destacats del moment van oferir al Palau Sant Jordi de Barcelona: el rock de comarques arribava finalment a la capital catalana. A partir del concert del Palau Sant Jordi la quantitat d'àlbums editats comença a créixer, i és l'any 2000 quan es produeix el gran *boom* i la música en català fa un pas de gegant en la formació de grups i la publicació de discos.

Anàlisi de les cançons

- Companys de viatge

Companys de viatge és un recull de cançons que parlen sobre les persones del nostre voltant que, deixant de banda la parella, ens inspiren i acompanyen. Aquests són els amics, germans, pares o coneguts que han significat quelcom per als autors de les cançons.

Les seves lletres són un cant a l'amistat, i parlen de confiança, estima, admiració, lleialtat... Cançons on podem veure la senzillesa i la tendresa de la compositora que demostra l'afecte cap a la seva amiga i històries d'amistats que duren per sempre, o d'altres com el trencament sobtat d'una família i com al cap d'uns anys el fill que havia marxat dona senyals de vida.

Són cançons on l'autor mira més enllà del seu interior i on la figura de l'amig agafa molta força, un personatge que normalment sempre queda en segon pla.

- Cançons d'amor

L'amor és un dels temes més recurrents a l'hora d'escriure cançons. Tot i que en el nostre dia a dia potser és un dels sentiments que ens costa més expressar, per por de mostrar un excés de sensibilitat o caure en la cursileria, a l'hora de fer cançons totes aquestes sensacions queden a un costat.

Trobem dos tipus de cançons d'amor: les cançons plenes de tendresa i que deixen missatges plens de simplicitat i tan clars com un «Vull estar amb tu», i les lletres que serveixen als autors per expressar tots aquells sentiments que apareixen durant la decadència d'una relació, o després d'una ruptura, amb sentiments de culpabilitat per no haver estat a l'alçada de la relació o tristesa pel final d'una història amorosa.

- Quotidianitat

Les lletres d'aquestes cançons ens parlen de sensacions com la manca d'il·lusió, o la pèrdua de la joventut, i es converteixen en un full de reclamació vital. D'altres parlen de situacions irritants o trets característics de la societat, com és el folklore. També hi podem trobar històries que presenten problemes que pateix la societat, com la precarietat laboral o la decadència d'una relació.

- Indrets dels Països Catalans

Aquests indrets del nostre país prenen un significat determinat, no per ser el que són, sinó pel significat que l'autor els ha donat, perquè formen part de la vida de les persones, i per la mirada del món.

Parlen de la bellesa de les coses efímeres, com és la naturalesa, de llocs on el temps sembla no passar, de fets que han passat en un indret, com un incendi, de la gent d'aquests indrets i de les seves maneres de fer, o de viatges.

- Lluita

Aquesta categoria aplega totes aquelles cançons que tenen un missatge tan reivindicatiu, o de denúncia social i política, com aquelles cançons que t'empenyen a lluitar pels teus somnis i ideals.

Els temes de caràcter més reivindicatiu són l'exaltació del desig de llibertat, la reclamació de la música com a altaveu de protesta, la crida a la revolució, o el moviment nacionalista, el feminisme, la crisi dels refugiats o la immersió lingüística. Aquestes cançons intenten copsar el sentiment d'un país, d'una generació o d'un col·lectiu a través de versos que la gent fa seus i es converteixen, a vegades, en la banda sonora d'aquell moviment.

- Festa

Aquest és un recull de cançons que transmeten instantàniament una sensació de bon rotllo, i que són creades per fer-ho passar bé a la gent. Cançons de caràcter festiu, que encaixen en codis de revetlla i de festes majors, on la música pren el paper més lleuger i desenfadat.

Síntesi de les entrevistes

A l'hora de fer les cançons, la majoria dels grups entrevistats es basen en el seu dia a dia i en les coses que els preocupen i interessen, i alhora amb les lletres de les seves cançons ens és possible comprendre el context històric i/o social amb què es creen.

«El context que ens envolta és ple de desigualtats i de contradiccions, pel que la música és una gran eina de crítica i de canvi.» – Roba Estesa

La creació musical actual continua sent molt crítica davant del poder, però també reflecteix i parla de molts altres temes, propis del context actual, com el gènere, la pluralitat, la llibertat d'expressió i la lluita contra l'opressió de qualsevol minoria o classe social. Per a molts d'ells rep molta més importància el missatge que es vol transmetre amb les cançons, que no pas l'idioma amb què està expressat.

Són una nova generació de músics molt més compromesos amb la cultura i amb la música perquè creuen que són potents eines de transformació social.

«És simple: desobeïm perquè creiem que un canvi és possible.» – Colab

Conclusions

L'anàlisi de les lletres de les cançons seleccionades permet concloure que els temes més tractats pels artistes del Rock Català, a partir de l'any 2000, no estan únicament vinculats a la necessitat de reivindicar la llengua catalana, tal com algunes persones puguin pensar *a priori*. Els temes propis del rock (el context històric, l'amor, l'amistat, la quotidianitat i la festa) hi són tan presents com la lluita o els indrets dels països catalans.

El Rock Català actual va molt més enllà de la reivindicació de la catalanitat. Això explica el fort augment de grups, d'estils i de consum de música en català i, també, el fet que alguns d'aquests grups tinguin èxit fora de la seva àrea lingüística.

Estar a l'alçada dels moviments socials i culturals del país és una de les coses que han fet gran el Rock Català, i també el fet d'haver aconseguit normalitzar l'ús del català per a les creacions musicals dels grups.

Sobretot a partir de l'any 2000, el Rock Català gaudeix de bona salut, i el fet d'expressar-se en català es viu com un fet normal. Així doncs, sembla que, de moment, el Rock Català no hagi de tenir data de caducitat.
